

Ringsaker kommune
Brugata 2
2380 Brumunddal
postmottak@ringsaker.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

1. oktober 2020

Innspill til planstrategi for Ringsaker kommune

Ringsaker kommune er i gang med planstrategi for perioden 2020-2023. Jordvernalliansen i Innlandet har følgende innspill til planarbeidet og høringsdokumentet:

Nasjonal jordvernstrategi må eksplisitt innlemmes som en føring i planstrategiens kapittel om nasjonale føringer, og gjøres gjeldende for kommuneplanarbeidet (samfunnsdel og arealdel), samt eventuelle andre planer som næringsplan mv.

Jordvernstrategien ble enstemmig vedtatt av Stortinget i 2015. Stortinget strammet her inn det nasjonale jordvernålet fra maksimal årlig omdisponering på 6000 dekar, til maksimalt 4000 dekar, og må altså nå gjøres gjeldende i alt kommunalt planarbeid. Vi har også en forventning om at det nasjonale jordvernålet blir ytterligere innskjerpet i løpet av planperioden.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

I Innlandet tas store matjordarealer til utbygging av samferdsel. Dette berger for at Innlandet ikke kan ta av sine viktige og gode matjordressurser til nærings- og boligutbygging.

Jordvernalliansen er tydelig på at i eventuelt dilemma mellom jordvern og ønsker om arealer til bolig- og næringsformål, så må Stortingets innstramming av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Dette betyr at alle kommuner må legge seg på en strengere praksis enn tidligere. Total nasjonal omdisponering på 4000 dekar per år innebærer svært liten omdisponering per kommune. Det kan i visse tilfeller aksepteres at matjord omdisponeres til viktige veg- og jernbaneutbygginger. Når samferdselsutbyggingene «har tatt sitt», vil det innenfor Innlandets naturlige andel ikke være igjen noe til bolig- og næringsutbygging på dyrket mark.

Ringsaker kommune har alene omdisponert 1887 dekar dyrket mark i perioden fra 2005 til 2019. Ingen kommuner i Innlandet er i nærheten av å ha omdisponert så mye dyrket mark. Stange, som er den neste

WILPF Norge
INTERNASJONAL KIRNELIGA FOR FREI OG TRIVSEL

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbunc

HEDMARK BONDELAG

Naturvernforbundet

på lista, har omdisponert omtrent det halve (966 daa). Ringsaker har som kjent også i flere år figurert på den nasjonale «verstinglista» i så måte. Også om vi beregner i forhold til kommunens totale jordbruksareal, utmerker Ringsaker seg svært negativt. Ringsaker har i 15-årsperioden 2005-2019 en nedbyggingsprosent som er dobbelt så høy som fylkessnittet.

Ringsaker trenger ut fra dette en formidabel snuoperasjon, noe vi mener at må komme tydelig fram gjennom planstrategien. Det er høyst nødvendig med klare føringer i innledende fase av planarbeidet.

I tillegg til at nasjonal jordvernstrategi eksplisitt innlemmes som føring i planstrategien, trengs klare forbedringer i kapittel 6.

I underkapittel 6.7 om Landbruks-, natur- og friluftsområder er det lagt opp til en utillatelig svak målsetting når det gjelder jordvern: Det heter at «de mest verdifulle jordressursene sikres mot nedbygging». En slik formulering gjør det for enkelt å definere dyrka mark som «marginal», «dårlig arrondert», «inneklemt», «mindre verdifull» osv i konkrete plansaker.

Vi mener også at jordvern må fram innledningsvis i kapittel 6 om areal- og samfunnsutvikling. Under punkt 6.1 omtales hovedutfordringer i arealbrukssammenheng, uten at jordvern er nevnt. Her må jordvern inn som en føring, forut for underkapitlene om byutvikling, utvikling av tettsteder og bygdesentre, boligutvikling og næringsutvikling. I dokumentet omtales spesifikt framtidig behov for å reetablere store industrivirksomheter som i dag er lokalisert sentralt i Brumunddal og Moelv, samt ønsker om å utvide næringsarealer på Rudshøgda, og finne egnede næringsarealer i Furnes (Nydal) og Moelv. Det må nå klargjøres at Ringsaker kommune ikke lenger skal anlegge næring og boliger på dyrket mark, og at sentral plassering ved E6 og andre samferdselsårer/ved byene ikke trumfer jordvern hensynet.

Oppsummert: Jordvernalliansen i Innlandet mener at en ansvarlig arealpolitikk må ha som mål at dyrket mark bare kan tillates nedbygd når formålet er infrastruktur av nasjonal betydning eller samfunnskritiske etableringer av stor regional eller nasjonal betydning. Planstrategien bør slå fast at jordbruksarealer ikke skal tas til boligbygging eller utlegges til næringstomter.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr
Hedmark Bondelag

Lars Mæhlum
Naturvernforbundet i Hedmark

Odd Erik Kokkin
LO i Innlandet

Lars Arne Mjørland
Oppland Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – BONDELAGET – NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET